11de Jaargang — Curaçao den 21n. April 1894 — N° 538

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66. RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un annuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50 cada regel mas fl. 0,07½.

Natuur en Bovennatuur.

Het hoofdkenmerk van de wetenschap onzer dagen is: het verwerpen van alle wijsgeerig onderzoek, naar de dingen, die niet onmiddelijk onder het bereik der zinservaring vallen en bijgevolg een persoonlijken God. Diens alwetendevoorzienigheid, diens scheppende almacht en alles besturende wijsheid onder het onkenbare te rangschikken.

Evenzeer liggen het ontstaan der wereld, 's menschen toestand na zijn dood, het einde der tijden, enz. buiten den kring onzer kennis; derhalve zijn dit geen vragen, die eenigen invloed kunnen hebben noch op den arbeid van 's menschen-geest, noch op de leiding van zijn hart, noch op de ontwikkeling der maatschappij. Met een duizelingwekkenden sprong bevindt zij zich dan op het gebied der feiten en leeraart: Wat er rondom mij geschiedt hangt niet van een hooger wezen af! — Den gapenden afgrond tusschen het „buiten den kring onzer kennis liggen" en „feitelijk niet bestaan" zal niemand ontsnappen.-Doch onverschrokken leert zij verder: alles volgt de wetten, der stof aangeboren. Wij hebben hetzij door gebed, hetzij door vereering van dat hooger wezen niets te verkrijgen, alleen kunnen wij den invloed der om ons bestaande dingen naar onzen wil, door de wetenschap geleid, aanwenden. Hoe beter wij dien invloed kennen, en er ons naar regelen, hoe grooter macht de mensch verkrijgt over de natuur en over zich zelven „*ce qui est le tout de la civilisation.*"

Meende men vroeger een hoogeren wil te moesten erkennen, die de wereld bestuurde, naar verdienste beloonde of strafte, nu is dat veranderd, nu ziet men niets dan wetten. In onze kindsheid dachten wij de wereld gemaakt en ingericht als ons tijdelijk verblijf door een voorzienigheid, die over alles waakte; nu is zij niets meer dan een wezen, dat in zijn bestaan en werken afhangt van de eigenschappen der dingen en waarvan de mensch een deel is. Zoo hebben de mannen der wetenschap het nu vastgesteld! — Het heeft bepaald iets van Molière's Sganarelle, die over geneeskunde declameerende plechtstatig uitroept: „Wij hebben dat alles veranderd!"

Inderdaad, zij hebben dat alles veranderd; maar was het verstandig, dat te veranderen en zijn de nieuwe (?) begrippen, die zij er voor in de plaats stelden redelijk? En konden zij nog slechts op het stempel der nieuwheid aanspraak maken! De wijsbegeerte der heidenen echter, die eeuwen lang voor Christus leefden, ontzegt hun dit recht. Waar de oude Grieken hun geest mée voedden, wordt nu door hen in nieuwe schotels opgedischt.

Het is te begrijpen, dat in bovenontwikkelde wereldbeschouwing „voor het *wonder*, — als voor iets, dat buiten de orde der geschapen natuur geschiedt — geen plaats is." Hoe onredelijk echter die plaats geweigerd wordt, blijkt uit de geschiedenis zelfs onzer dagen.

De wetenschap vraagt naar feiten. Welnu nog onlangs gaven ongeloovige doctoren te *Lourdes* een verslag uit, waarin wij onder meer het volgende lezen over wonderbare genezingen: „die genezingen verbazen ons en door hare menigvuldigheid, èn door hare aanhoudendheid, èn door de volkomen omverwerping van alle wijzen van geneeskundige behandeling: door een soort van minachting, waarvoor het veroudERD en ingeworteld zijn eener kwaal louter spel is: *onmiskenbaar werkt hier een hoogere kracht, dan aan de natuur toebedeeld is*, een kracht geheel vreemd aan het water, waarvan zij zich bedient voor de openbaring harer macht."

De mannen der voortschrijdende wetenschap willen echter niet zien. Voor die zien willen heeft het wonder inderdaad niets onmogelijks. Voor hen, die in een persoonlijken God gelooft, is de mogelijkheid van het wonder helder als de dag. En waarom zou het onmogelijk zijn? Wat is dan natuur, wat bovennatuur? Tot de natuur behoort de zichtbare wereld, met haar wetten en krachten, waarnaar en waardoor zij zich beweegt. Maar daarboven is er Een, welke aan de wereld die krachten schonk en die wetten haar voorschreef. Vrij en door niets gebonden of gedwongen stelde Hij die vast en bleven zij Hem onderworpen, niet Hij aan haar. Waarin ligt dan de onmogelijkheid, wanneer Hij om hoogere redenen den loop dier wetten en krachten onderbreekt en aldus de oorzaak is van een wonder? De hand van een kind weerhoudt den bal, die de wettende zwaartekracht volgt in zijn val en zou God dan minder vermogen? Ieder wezen van een hoogere orde kan de werking weerhouden van een lager. De levenskracht, die in ons woont, en uitgaat van de ziel, is sterker dan de wet der zwaarte, staat hooger dan de aanwezige chemische krachten, die zij allen aanwendt tot een hooger doel: het voortbestaan. Maar laat dat bezielde lichaam een lijk worden en aanstonds beginnen al die mindere krachten haar sloopingswerk. Nog eenmaal, indien de natuur dit vermag, zou Hij het dan niet vermogen, die over de natuur als Heer gebiedt?

Maar, zegt men, het wonder schorst de wetten der natuur, die onveranderlijk zijn evenals God onveranderlijk is. Indien het zóó ware, wat volgde er dan uit? Wat wij dagelijks in de natuur zelve zien: dat wetten en krachten van mindere orde door hoogere verijdeld worden. Zoo overwint de kracht der magneet de wet der zwaartekracht in het aangetrokken ijzer, dat, losgelaten, naar de aarde zou vallen.— De voorbeelden zouden hier te vermenigvuldigen zijn, doch de zaken zijn te duidelijk, om er nog langer bij stil te staan. Een eenvoudige uiteenzetting der christelijke leer over het wonder voldoet het verstand van ieder onbevooroordeelde. En nu kan men boeken vol uitspraken en phrasen van moderne geleerden bijeen verzamelen en met Sganarelle herhalen: „Wij hebben dat alles veranderd;" zoolang die veranderingen niet *redelijk* zijn, zoolang er maar uit de hoogte zonder bewijzen bevestigd wordt, zoolang men ons niets beters in de plaats geeft, houden wij ons aan de helder bewezen leer, die voor het wonder in de wording en werking der wereld wèl „een plaats" heeft.

Aan het einde van zijn werk over de wonderen te Lourdes, waarvan wij boven spraken, besluit Dr. **Boissarie** aldus: De geschiedenis van Lourdes is geheel en al door geneeskundigen geschreven. Zulke een rij van getuigenissen, die zich opvolgen en onderling steunen, wordt door loochenen, hoe stoute ook, niet omvergeworpen.

In het begin heeft men onverschillig geglimlacht; men wilde er niet van hooren — daarna werd er gemompeld: 't is een sprookje, bedrog of begoocheling — 't zijn kinderen, zieken en een dwaze menigte door haar geloof gedreven en meegesleept; — toen ernstige mannen, geleerden, doctoren ook het spoor bijster werden, vroeg men of de krankzinnigheid algemeen ging worden; — eindelijk meende men, dat toch die getuigenissen niet allen uit de lucht konden gegrepen zijn, dat aan eerlijkheid en goede trouw niet te twijfelen viel, dat geloovigen en ongeloovigen het zelfs eens konden worden: *hypnotisme en suggestie* op groote schaal, ziedaar de oorzaak dier genezingen: het middel tevens om het geloof dat wonderen aanneemt en de wetenschap, die ze ontkent, te vereenigen." Helaas! ook dit baatte niet. Suggestie kon zenuwstoringen wijzigen, ja, wegnemen.

FEUILLETON.

CAGLIOSTRO

—o—

Indudablemente, querido lector, nomber di conde Cagliostro, koe a conmoví fin di siglo precedente, no ta enteramente desconocí pa bo. Ma afin koe bo conocé mejor e gran impostor, i mundo por comprendé cuanta lágrima él a costá su mama koe sinembargo tabata ignorá mucho cos, lo nos presentá na bo vista, nó su busto di cobre, adorno di mesa di escamotadornan di nos tempoe, ma sí su parte activa den sectonan, su invocación di espiritunan i su rito egipcio: e gran distincionnan tributá n'éle i su esposa na Paris, na Holanda, principalmente na la Haya, i porfin su proceso na Roma, koe, según juicionan nada sospechoso—tanto di Goethe como di Jhr. Sijpestein—a trecé na luz mucho cos digno di ser conoci.

I

José Bálsamo a nacé na Palermo, dia 8 di Junio di 1743. Después di morto di su tata i mama, su tionan pa banda di mama a encargá nan di larga instruí e muchá den religión i ciencia. Ma fó di su más tierna juventud él a moestrá su aversión pa un i otro, i más di un vez él a huí fó dje seminario di San Roque na Palermo, camina su pariéntenan a ponéle. Na edad di 12 anja, él a ser recomendá na general di Fráternan di Misericordia, i nan a hibéle junto coe nan na nan convento di Caltagirone. El a bisti hábito di orden como novicio i nan a ponéle den botica di convento p'él sinjá di un dje Fráternan, principio di química i farmacía. Su permanencia alji a dura sin embargo bien poco tempoe, pa motivoe koe su perversidad i gran corrupción tabata obligá e Fráternan di reprendéle coe frecuencia i di imponéle castigo. Ora t'ele mester a rezá na mesa, manera ta socedé den toer convento, él tabatin costumbre di no rezá lo ke ta para den boeki, ma lo ke su imaginacion festiva inspiréle. Entre otro, el tabata troca—según su propia declaración—bao di lezamentoe di boeki di martirnan romano, nomber dje Sántonan pa nomber di mugernan di mala vida. Bien pronto él no kier a soportá corrección i múltanan dje superior, él a abandoná e convento i él a regresá na Palermo. Alji él a bai poerbá den noviciado di Franciscánonau, ma como él tabata incorrigible, él a abandoná vida monástica pa toer semper. El a bai dediquéle awor na pintura, pa algún tempoe noema, ma él a lanzá su mes tambe abiertamente den toer clase di vicio. Armá semper coe un navaja, i na compañía di jovennan di más inmoral, él tabata den toer bringamentoe. No tabatin mayor placer p'éle koe di haci policía oposición i di libertá coe vioiencia es un koe nan arrestá. El a horta su tió koe a recogéle den su cas i él a drentá cerca un notario di su familia, falsificá un testamento di modo koe un institución piadosa a sufri danjo notable. Nan no a descubrí e fraude sino hopi anja después, ora él no tabata na Palermo, ma e proceso judicial contra dj'éle a demostrá claramente su culpabilidad. Na Palermo, él a falsificá tambe un biljete di teatro, él a horto placa i panja i hasta nan tabatin sospocho koe t'éle a asesiná un cierto canómigo Masjá hopi vez nan a yegá di cerréle, ma tantoe pa su corta edad como pa intercesión i suplicá di su familia, nan a ponéle senper na libertad, te koe porfin un dia él a cometé un robo coe circunstancianan tan agravante, koe el mester a hui bai pa salva su vida. Tabatin na Palermo un platero rico i honrado ta bibá José Bálsamo a haciéle keré koe den un cueva fó di stad, tin un tesoro di gran valor scondi. Pa 60 onza di oro él tabata dispuesto pa bai mustréle e tesoro. Marano—cos incomprensible—a largé ganjéle i él a bai coe José na e lugar indicá. Yegando alji él ta describí un circulo na suela, él ta murmurá algún palabra extravagante, él ta drai toer banda i él ta dal tres golpi coe su paloe contra muralja dje cueva. Di repente ta parcé cuater diabel—cuater companjero disfrazá di Bálzamo — i nan ta cai riba e pobercito Marano, doenéle asina un sota, koe e cuater diabelnan i nan conjurador ta haljá tempoe di hui bai. E platero tabata asina maltrata, koe no solamente él a doená parti na justicia, ma él a jura además di vinguéle personalmente i di matá Bálsamo.

Koe ya fo di su juventud caba, él tabata ocupéle coe brujería, nos ta haljá mencioná den un comuicación posterior fó di Palermo, bisando koe un dia, pa medio di toer clase di rodeo, él a sabi di apoderéle di pida panja muhá den Sant'Olie. I un dia koe él tabata na eoenucoe coe su amigonan, él a describi un cuadrado den santoe i después di hopi conjuración él a hací un señora conocí parcé, sintá na mesa di wega coe su amigonan. — Inmediatamente nan a manda hende cas dje señora, i nan a hayále sintá ta hungá coe e mes persónanan. Si mentira ó brujería tabatin parte aljí den, nos no ta decidí, ma si koe toer esai tabata preludio di su vida, e cadena di mentira, robo, charlatanería, meselá coe arte mágica i manéjonan, naturalmente inesplicable, más conocí awé bao di nomber di espiritismo.

(*E ta continuá.*)

maar „in één oogenblik noch diepe wonden genezen, noch een cellenweefsel herstellen, noch knobbels uit onze longen wegnemen."

Tegenover deze wolk van getuigen kan een onbekende zijn „Wij hebben dat alles veranderd" stellen — een man, die nadenkt zal er niet licht door meegesleept worden.

Ook een Parlementaire loophaan.

—(o)—

„Haganus" schrijft in de *Amst. Crt*, onder den titel „Een zeldzaam exemplaar":

Dank zij de onmiddelijke nabijheid van allerlei hooge colleges van Staat, beroemd in rechtspleging, bezitten wij hier, in Den Haag, een merkwaardig type van menschen, door enkele individuen vertegenwoordigd. Ook bij u, in de hoofdstad, zal men wel van die oude bekenden hebben, welke nooit bij een raads- of rechtszitting worden gemist. Maar toch is dat nog iets anders dan de Haagsche *Stamgast* van de Kamerzittingen bij voorbeeld.

Tot maar kort geleden hadden wij een prachtig exemplaar van dat soort. Ik zie hem nog voor mij,— met zijn zilverwitten baard, zijn ernstig gezicht, de „politieke plooi" op zijn voorhoofd; het plechtige van zijn gebaren: de afdalende minzaamheid, waarmee hij u behandelde.

Het was een man: die zijn leven lang in naarstige bezigheid had doorgebracht. En toen hij van zijn twintigste tot zijn zeventigste jaar de „onschuldige adempies" van zijn scholieren had ingeademd, was hij op pensioen gesteld. Zijn kinderen in Den Haag hadden hem een rustigen ouden dag bezorgd. Toen ving hij zijn „parlementaire loopbaan" aan.

Des ochtends om elf uur kon men hem vinden voor de deur, die toegang geeft tot de openbare tribune van de Tweede Kamer. Hij stond vooraan, numero een. Een groepje bewonderaars omstuwden den grijsaard. En terwijl zijn oogen schitterden van genot, zijn wezen beefde van opwinding en „politieke spanning", hoorde men hem dan voorspellingen uiten over hetgeen de dag zou brengen.

Het was in de periode der grondwetsherziening. En merkwaardig mocht 't heeten, op welk een familiaren voet de man stond met al wat daarbinnen met gezag was omkleed.

„Die Heemskerkie lapt 't em," fluisterde hij, op zijn horloge kijkend, „je zult het zien, — o, 't is zoo'n gewikste vent!"

En dan sloot hij zijn lippen stijf dicht, alle staatsgeheimen — hem alleen bekend- daarbinnen opsluitend voor de oningewijden. Eindelijk kraakten en knarsten de sleutels in de sloten. De boden renden van de eene deur naar de andere. De tribune werd geopend.

En vooraan, met waardigen tred, de hand reeds aan den rand van zijn cylinder, stapte de „chef van de tribune" naar binnen, de trappen op, de zaal in....

Dan posteerde hij zich op *zijn* krijkje. Niemand zou het gewaagd hebben, om daar te gaan staan of zitten. Het was zijn „vaste plaats". Hij haalde vervolgens een bundel „stukken" te voorschijn — hij was geabonneerd op de *Handelingen*—en genoot van de eerbiedige blikken, die allerwegen op de „geleerde papieren" werden geslagen.

Zóó stond hij, met critischen blik de vergadering monsterend, soms zelf met een notitie-boekje in de hand, zoodat men elkaar vroeg: „of die meneer soms van de pers was?"

Dat vormde zijn hoogste glorie. En de legende wil, dat een zijner vertrouwelingen eens moet hebben vernomen, hoe hij „in relatie" stond met een courant: een weekblad in de provincie, dat een enkele maal tijdingen van hem ontving, waarvoor ongetwijfeld goud zou zijn betaald in de ministerskamer!

Het was een aardige, vriendelijke, welwillende oude man. die "tribunechef"; als men hem in zijn humeur wilde brengen, moest men hem een nieweling toevoeren en zeggen: „Och, meneer Dinges, mijn vriend wou zoo graag eens een kijkje in de kamer nemen. U bent van alles zoo goed op de hoogte, zou u hem eens wat willen oriënteeren?"

Dan straalde het gelaat van den braven ex-onderwijzer van geluk. Hij klopte den „Groen" beschermend op den schouder en zei: „Kom jij maar mee, jongmensch, ik zal je dat wel eens allemaal uitleggen. Maar je moet opletten en niet vragen!"

Wie het tweetal dan verder zou bespied hebben, had in het eerste halfuur niets anders gehoord dan een levendig geluister van den oude, die aan 't „uitleggen was".

„Zie je daarover den troon? Dat groene ding? Nu, dat is het bureau van den president. En die heeren aan weerskanten van den voorzitter, dat zijn de griffier en de commiezengriffier. En daarnaast, op dat kleine bankje, de stenografen, die moeten alles letterlijk opteekenen. Nu ja, daar ontbreekt wel eens een woorje aan, maar dat moeten *wij* dan maar bijvullen. *We* spreken soms zoo onduidelijk, moet je denken."

„En die heeren daar voor den troon?"

„Dat zijn de ministers, jongen, weet je dat nog niet? En let nu eens goed op. Die groote dikke meneer, met dat kale hoofd en dien bril, weet je wie dat is?.... Ja, Schaepman kent ook iedereen. Maar nu die heer op het derde bankje links, met dien peper-en-zoutbaard en die roode kleur... Dat is nu Van Houten..."

En zoo ging het door, totdat de „Groen" heelemaal ingewijd was.

Verscheiden jaren heeft „de chef" het volgehouden. 's Middags aan zijn bittertafeltje vertelde hij alle geheimen, waarvan de couranten nog geen flauw beluit hadden.

En wanneer men den moed had, om een ongeloovig gezicht te trekken, dan verpletterde hij die onbeschaamdheid door uit te roepen:

„Wat wou je zeggen? Vanmorgen heb ik persoonlijk meneer van Baar gesproken. Meer zal ik je maar niet zeggen......"

En dan zwegen allen en staarden met groote deferentie naar het grijze hoofd, dat zóó intiem omging met een der „hoogedelmogenden."

Voorzoover mij bekend, tot de tribune der Tweede Kamer nu niet meer een tijpe als den „chef", zaliger gedachtenis.

Slampampers en leegloopers hebben wij ook hier, helaas, in overvloed.. En soms ziet men gezichten op de tribune prijken, waarover, de „chef" zich zou geschaamd hebben, want — ook dit zij gezegd — hij nam *pro deo* het ambt van rustbewaarder zoo'n beetje waar, en wanneer er wat luide gesproken werd, klonk zijn bevelende „ts!" zoo forsch, dat een paar Kamerleden soms verschrikt naar boven keken.

NIEUWSBERICHTEN

CURACAO.

De nederlandsche couranten gisteren alhier per mail ontvangen vermelden het bericht dat bij Koninklijk besluit, met ingang van 1 Mei 1894, benoemd is tot Administrateur van financiën in de kolonie Curaçao, de Heer F. J. Olivier, gezaghebber van St. Martin (N. G.), thans reeds met de eerstgemelde betrekking tijdelijk belast.

De Redactie van den *Amigoe di Curaçao* biedt den geachten heer Olivier bij deze benoeming haar hartelijke gelukwenschen aan.

De koers, waartegen de uit de Kolonie Curaçao naar Nederland, Nederlandsch-Indie of de Kolonie Suriname te verzenden postwissels zullen worden afgegeven, wordt voorloopig bepaald op 105¼°/₀; dat wil zeggen, dat voor f 1.—Nederlandsch, Nederlandsch-Indisch of Surinaamsche Courant gestort moet worden f 1.05¼ CuraçaoschCourant.

Bij Gouvernements-beschikking dd. 13 dezer maand No. 233 is aan den heer C. L. Timmer, ambtenaar op wachtgeld, verlof naar Nederland voor den tijd van een jaar verleend.

—

In dank ontvangen een exemplaar van het „Algemeen Verslag van het verhandelde op de Algemeene Vergadering van het Hoofdbestuur en de Afgevaardigden der Districts-Commissiën van het Fonds ter aanmoediging en ondersteuning van den gewapenden dienst in de Nederlanden, gehouden te Amsterdam den 2en Juli 1893."

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Julliette Helmyer, Ines Vamondes Guatires, Domingo A. Diaz, John William Kerson, Leonor Denoy, Henriette Pieltersz de Bitto, Antonio Jimenez, Emilia Getruida, Herman Elsevijf, Heloy Hernandez, Carolina Evertsz, Leonor B. de Juliao, Wilhelm Severeyn, Gustina Rip, Julio de Castro & Co., Willem v. d. Hans, Alfred Lopez, Beatrice Gorsira, W. van Eps, J. P. G. Ecker, Santiago Rodil, Redactor de "la Union" Linda.

Niet voor verzending vatbaar twee ongefrankeerde drukwerken geadresseerd aan: James Gibson & Co. te Glasgow en A. H. Senior te Coro.

NEDERLAND.

Omtrent het jaarlijksch bezoek van de koninklijke familie aan Amsterdam is nog niets bepaald: alleen heeft H. M. de koningin regentes vastgesteld, dat dit in geen geval in de maand April zal plaats hebben.

— Zaterdagvoormiddag 24 Maart is in den grafkelder der Oranjes in de Nieuwe Kerk te Delft een verandering gebracht in de rangschikking van een tweetal lijkkisten.

Die, welke het stoffelijk hulsel bevat van wijlen Z. M. koning Willem III en in één nis staat met de kist, welke het stoffelijk hulsel omsluit van wijlen Z. K. H. prins Alexander, doch onder de laatste stond, is van daar naar de bovenste nis verplaatst en in de onderste nis vervangen door de lijkkist van wijlen Z. K. H. prins Alexander.

Dit geschiedde in tegenwoordigheid van den koninklijken commissaris van den grafkelder, den heer F. M. de Vries van Heyst, terwijl op last van H. M. de koninging-regentes, HDr. particuliere secretaris jhr. S. M. S. de Ranitz, adjudant van H. M. de koningin, daarbij aanwezig was.

— H. M. de koningin-regentes heeft Zaterdag-namiddag om halfdrie een bezoek gebracht aan den koninklijken grafkelder, en werd vergezeld van de sur-intendante der opvoeding van H. M. de koningin, jonkvr. F. L. H. van de Poll.

— Naar men verneemt, is er ernstig sprake van de verkiezing van jhr. mr. Rutgers van Rozenburg, aftredend lid der Tweede Kamer voor Amsterdam, tot lid der Eerste Kamer, voor de vacature Van der Breggen in Zuid-Holland.

BUITENLAND

Rome.—De encycliek des Pausen aan de Poolsche bisschoppen, die reeds eenigen tijd geleden was aangekondigd, is nu verschenen.

De Paus verklaart daarin dat het hem hoogst aangenaam is te schrijven aan de Polen, dat volk, wiens voorvaderen den hoogsten lof verdienen, omdat zij den godsdienst in Europa op schitterende wijze verdedigd hebben. Bovendien is de Kerk van Polen altijd getrouw gebleven aan den H. Stoel. Daarna treedt de H. Vader in algemeene beschouwingen en geeft den beknopten inhoud van verschillende encyclieken, voor zoover zij handelen over de betrekkingen tusschen Kerk en staat, de opleiding der geestelijkheid, wederzijdsche verplichtingen der christelijke liefde en de onderdanigheid aan het gezag.

Meer bijzonder spoort Leo XIII de geloovigen uit de Russische provinciën aan om getrouw te blijven aan het geloof. Hij zegt hun, dat hij met zorg hun belangen behartigt, gelijk zijn voorgangers hebben gedaan: dat hun toestand kent; dat hij in 1882 een overeenkomst heeft gesloten om de vrijheid der seminaries te regelen. De Paus eindigt met te zeggen, dat hij vertrouwt op de rechtvaardigheid en vriendschap van den czaar.

Aan de Oostenrijksche Polen scherpt de H. Vader gehoorzaamheid in; hij verheugt zich over hun goede verstandhouding met de regeering en betuigt ten slotte zijn vertrouwen op den keizer.

Italie.—De Italiaansche regeering schijnt thans tot een campagne tegen de katholieke pers te Rome besloten te hebben. Binnen enkele dagen zijn de uitgevers van twee katholieke bladen, de *Vera Roma* en de *Nouveau Moniteur de Rome* resp. tot 10 en 8 maanden gevangenisstraf benevens tot aanzienlijke geldboete veroordeeld. Hun „misdaad" is de Italiaansche eenheid (*sic.*) te hebben aangevallen, of liever de noodlottige gevolgen te hebben geconstateerd, welke die eenheid thans voor de natie blijkt te hebben. Die waarheid mag niet gezegd worden. En vooral moet verzwegen worden, dat in het land een groot ellende heerscht ten gevolge van het slechte regeeren. De katholieke organen zullen het daarom nog wel harder te verantwoorden krijgen.

In zijn orgaan, de *Riforma*, waarschuwt Crispi de commissie der Kamer van Italië tegen de verwerping der regeeringsontwerpen, zonder er iets beters voor in de plaats te stellen. Zonder buitengewone regeeringsvolmachten, zegt het blad, zijn bezuinigingen eenwig onmogelijk. Deze volmachten sterk te beperken, zou ironie zijn. Zoowel belastingen als bezuinigingen te verwerpen, die het krediet des lands zouden kunnen herstellen, zou beteekenen Italië bankroet te maken en op de hoogte te maken en op de hoogte te stellen van Turkije.

Frankrijk. — De Zeereerw. heer Le Rebours, pastoor der St. Magdalenakerk, is van den ondergangen schrik bekomen en heeft zich naar het aartsbisschoppelijk paleis begeven, om kardinaal Richard te vragen, of de kerk gesloten en opnieuw gewijd zou moeten worden, als zijnde met bloed besmeurd. Daar echter de bloedvergieting in het portaal, dus buiten de eigenlijke kerk, heeft plaats gehad, besloot de aartsbisschop, dat eene ontheiliging niet had plaats gehad. De H. Diensten worden dan ook geregeld in de Madeleine voort gezet. Eene massa volks stroomt er heen.

Wat den dader betreft, deze blijkt in weerwil van zijn Vlaamsche naam een Waal van geboorte te zijn. Hij was afkomstig van Courcelles in Henegouwen, waar hij bekend was als van een zeer bekrompen verstand en een slecht zoon, die uit het ouderlijk huis is weggeloopen. Geen wonder, dat hij ook een slecht echtgenoot en vader was; hij heeft te Parijs zijne vrouw in den steek gelaten. In België staat hij verbannen wegens deelneming aan de opstootjes van 1 Mei 1891; in Spanje en te Londen heeft hij rondgedwaald. Vroeger was hij werkzaam in een scheikundige fabriek van den anarchistischen ingenieur Paul Reclus; zijn eigenlijk vak was zeemtouwer.

De politie, zegt de heer Magnard in de *Figaro*, maakt zich wel een weinig belachelijk. Sedert drie maanden doet zij huiszoekingen bij alle anarchisten, maar alleen Pauwels, die juist tot de gevaarlijksten behoorde, wordt overgeslagen. Men wist niet, dat hij te Parijs was, wordt als verontschuldiging aangevoerd; maar gij moest het weten, beste politie, daarvoor betalen wij u!

Overigens moet de heer Magnard zeggen, op gevaar van wreed te schijnen, dat de dood van Pauwels, die aldus door zijn eigen misdaad werd gestraft, met een zekere voldoening vernomen is. Het is niet kwaad, dat er eens zulk een ongeluk gebeurt; de amateurs-anarchisten weten nu, dat het vak gevaarlijk kan zijn, zelfs in de uitvoering.

Pauwels en Bourdin zijn de eersten niet geweest, die door hunne eigen bommen gedood zijn. De lijst der aldus door de Voorzienigheid gestraften is grooter, dan men wel denkt.

In 1879 verongelukte de anarchist Metayer te Ganshoren, bij Brussel, toen hij een bom gereedmaakte achter het kasteel van graaf De Villegas.

De nihilist Elnikoff, een der plegers van den moordaanslag op den vorigen Czaar, stierf, vreeselijk verminkt, eenige uren na de ontploffing, den 1 Maart 1881.

Drie jaar geleden vloog op de Theems een bootje in de lucht, waarin twee mannen zaten, die alles vervoerden wat noodig was om de London-brug te doen springen. De ontploffing geschiedde te vroeg.

In den vorigen zomer werd de onbekende die te Madrid in den tuin van den eerste minister Canovas was geslopen, door de meegebrachte bom zelf gedood.

Voor eenige weken stierf Martial Bourdin voor hij den beraamden aanslag op sterrewacht van Greenwich had kunnen volvoeren.

Nu weer is Pauwels bij zijn aanslag op de Madelein gedood.

„Wie met het dynamiet slaat, wordt door het dynamiet gedood,— of anders door de guillotine.... Gelukkig! zegt de *Indépendance*, aan welke dit staatje ontleend is.

— Thans heeft de Fransche Senaat weer een conflict met Casimir Perier. Daar werd nl. Zaterdag ingediend een voorstel tot vorming van een ministerie van koloniën, waarvoor de regeering de urgentie aanvroeg.

Ondanks den aandrang van Casimir Perier om het crediet te bewilligen, heeft de Senaat de discussie over de aanvraag uitgesteld en is daarop tot 24 April op reces gegaan.

Na afloop der zitting begaven de voorzitters der republikeinsche groepen zich naar Casimir Perier, om dezen te verklaren, dat de Senaat met bovenbedoeld uitstel niet voornemens was het ministerie te treffen. Casimir Perier betuigde zijn dank voor deze verklaring, onder bijvoeging dat hij slechts aan het bewind kan blijven, wanneer hem een votum van vertrouwen werd geschonken. Hij schreef daarom onmiddellijk aan den voorziter Challemel Lacour, om den Senaat tegen heden Maandag bijeen te roepen.

Gisteren 19 was het de verjaardag der Commune, en de Parijsche socialisten wilden dien met veel drukte vieren. De regeering had hen echter gewaarschuwd, dat zij geene manifestaties zou toelaten, zoodat de socialisten zich bepaald hebben tot een „rood" feestmaal in hun gebouw. Zij brachten alleen roode spijzen mee: roodgekleurde eieren, rauw vleesch, roode tuinboonen, rooden wijn, roode Hollandsche kazen enz. 's Avonds hadden er eenige ponsavonden plaats d. w. z. toespraken, waaronder de toehoorders pons dronken; te St. Denis werd een „revolutionnair concert" gegeven enz. Te Parijs lag de republikeinsche garde gereed om uit te rukken, en er werd druk gepatrouilleerd. In het Edentheater zou eene „groote revolutionnaire meeting" met de socialistische Kamerleden worden gehouden. Deze verschenen echter niet, en de groote vergadering bestond uit honderd man, voor wie een toespraak werd gehouden.

Er had gisteren overigens niets bijzonders plaats.

— De buitengewone zitting van gisteren door den Franschen Senaat gehouden, had veel publiek getrokken. De verschillende tribunes waren bezet en aan weerskanten van het voorzittersgestoelte hadden tal van afgevaardigden eene staanplaats ingenomen. Te twee uur uitgeschreven, werd de vergadering eerst te kwart voor drie geopend. Zeker niet meer dan tweehonderd senatoren waren toen tegenwoordig. Het ministerie was bijna in zijngeheel op de regeeringsbanken gezeten. Nadat de voorzitter de redenen dezer buitengewone bijeenroeping had uiteengezet, kwam de premier aan 't woord. Hij bood den Senaat zijn verontschuldigingen aan, gaf hem de verzekering van zijn respect en verzocht het voorstel tot oprichting van een ministerie van Koloniën aan te nemen. Van rechts kwam eenige tegenstand, onder anderen van den heer Buffet in een kort maar juist betoog. Doch de zaak was blijkbaar reeds beklonken. Te vier uur schorste de Senaat zijne vergadering, in afwachting van het rapport zijner koloniale commissie, en een uur later las de rapporteur dit lange stuk voor, dat eindigde met het verzoek aan den Senaat, om de oprichting van het nieuwe ministerie goed te keuren. Alleen verzocht de commissie aan den premier, op de tribune de verzekering te komen geven, dat de regeering, wat de nadere organisatie betrof, rekening zou houden met de uitgesproken wenschen van den Senaat. De premier gaf hieraan gevolg, verklaarde dat het nieuwe ministerie geen militair ministerie zou worden en dat de in de kolonien ageerende troepen zouden blijven afhangen van oorlog en marine. Toen daarop de senator Boulanger uit nam van de financïeele commissie gunstig had gerapporteerd omtrent het geldelijk gedeelte van het voorstel, werd de oprichting van het nieuwe ministerie met 225 tegen 32 en het crediet met 210 tegen 31 stemmen goedgekeurd. De regeering heeft dus een volkomen overwinning behaald.

— Wegens de onophoudelijke plagerijen, waaraan het klein seminarie te Yzeure van de zijde der burgerlijke overheid blootstond, heeft de bisschop van Mouzins zich genoodzaakt gezien het naar Réray overste brengen.

— De gemeenteraad van Grenoble, hoewel bijna geheel uit liberalen samengesteld, heeft met 13 tegen 12 stemmen geweigerd over te gaan tot de voorgestelde verwereldlijking van het nieuwe oud-mannenhuis. — De oogen beginnen eindelijk open te gaan!

— De beruchte Emile Zola heeft, zooals men weet, zijn diepen afkeer van de anarchistische aanslagen te kennen gegeven. Hij ondervindt nu echter, dat hijzelf een der grootste verspreiders ervan geweest is. Henry, de dader van den aanslag op het café Terminus, leest in zijne del Zola's *Germinal*, en hij verklaart, dat door dit boek vele anarchisten moeten gevormd zijn, en dat Zola den bommenwerpers daarin ook den weg heeft gewezen. Henry heeft vele zinsneden van dit slechte boek onderschrapt.

Belgie.—Het Belgische ministerie zal waarschijnlijk aftreden.

Gisteren is het wetsontwerp op de E. V. in de secties behandeld. Geen enkele heeft zich ten gunste ervan verklaard. In vijf der secties werd het verworpen met gemiddeld 15 tegen 8 stemmen bij 2 onthoudingen; in de zesde staakten de stemmen: 8 tegen 8 en 4 onthoudingen, zoodat ook hier het voorstel als verworpen moest worden beschouwd. Met uitzondering van den voorzitter der laatste sectie waren alle leden der centrale sectie tegenstanders van het ontwerp.

Bij de stemming in de secties bleek, dat van de 137 deelnemende leden er slechts 49 voor stemden. Er bestaat dus niet de minste kans voor de regeering, om de Kamer tot een gunstig votum te bewegen. De *Indépendance* deelt dan ook mede, dat de heer Beernaert niet eens eene openbare behandeling van het ontwerp zal beproeven. Hij heeft gisterenavond met zijne collega's ministerraad gehouden, en er schijnt besloten te zijn tot indiening van de ontslagaanvrage aan den koning.

Kinderachtig geschil. Eergisterenavond had bij het uitgaan van den Alhambra-schouwburg te Brussel een incident plaats.

Het rijtuig van den Italiaanschen gezant stond niet in de rij, en de politieagent van dienst maakte hierover eene aanmerking aan den koetsier.

De barones De Renzis, de echtgenoote van hare dochter, en de koetsier wilde vooruit komen om haar te laten instappen. De agent verzette zich hiertegen. Hij greep de paarden bij de teugels en vroeg den naam van den koetsier, welke weigerde dien op te geven.

De barones, die intusschen door het volk gedrongen was, gaf den agent de kaart van den gezant en reed weg.

De gezant is nu kleingeestig genoeg geweest, om eene aanklacht in te dienen tegen den politie-agent, die niets meer dan zijn plicht heeft gedaan, en heeft den minister van buitenlandsche zaken in de nesterij gemengd!

Een gezant in functie heeft zeker voorrang en privileges. Maar heeft die een schouwburgbezoekster, alleen omdat haar man elders officiëel optreedt?

Duitschland. — Door de aanneming van de handelstractaten met Rusland door Oostenrijk en Duitschland is eene groote ontspanning ingetreden.

De aanneming van dit verdrag door den Duitschen Rijksdag heeft gisteren plaats gehad. Men was van den gunstigen uitslag der stemming zóó verzekerd, dat men niet overging tot het tellen der stemmen, maar zich met de gewone schatting vergenoegde. Vóór de stemming werd nog eene korte algemeene beraadslaging gehouden, bij welke in hoofdzaak de tegenstanders aan het woord werden gelaten.

Het scherpst werden den argumenten voor de verwerping geformuleerd door den bekenden hoofdredacteur der *Kreuzzeitung*, baron Hammerstein. Toen de handelstractaten met Oostenrijk en Italië in behandeling waren, voerde hij aan, beweerde Caprivi daarmede te beoogen het economisch sterker worden van de leden van het Drievoudig Verbond, alsmede het voorbereiden van eene midden-Europeesche tol unie. Ook is het voor Duitschland van ondergeschikte beteekenis, of Rusland naar Constantinopel gaat (*gemompel*); en bovendien is de macht van den Czaar volstrekt niet groot genoeg, om een economisch verdrag werkelijk loyaal in toepassing te doen komen, aangezien de Russische beambtenstand tot in het merg bedorven is. De secretaris van buitenlandsche zaken heeft het tractaat een grooten historischen mijlpaal genoemd, doch mij, zeide spreker, komt het voor, dat het een grafsteen is, op welks voorkant men leest: „hier ligt de duitsche landbouw begraven," en op welks achterkant binnenkort zal komen te staan: „de Duitsche nijverheid volgde hem na" (*bijval en vroolijkheid.*)

Dr, Lieber de leider van het Centrum, kwam op tegen het beweren van Hammerstein, dat het tractaat geen politieke beteekenis zou hebben, en de bezetting van Constantinopel door Rusland van Duitschland eene zaak van ondergeschikt belang zou zijn. Prins Bismarck zelf heeft gezegd: „De weg naar Constantinopel gaat door de Brandenburg poort te Berlijn." (*Tegenspraak van alle kanten; geroep: „Dat heeft Bismarck niet gezegd!"*)

Herbert Bismarck verklaarde, dat de bedoelde uitdrukking niet van zijnen vader afkomstig is. Naar hij vroeger in de dagbladen gelezen had, zou veeleer de tegenwoordige Rijkskanselier zich aldus hebben uitgelaten. Spottend voegde hij er bij: Dat kan intusschen moeielijk juist zijn, want de Brandenburger poort ligt in het westen van Berlijn terwijl de Russen van het oosten moeten komen!

Middelerwijl schijnt Caprivi, die bij de laatste redevoeringen zich niet meer in de zittingszaal bevond, er in allerijl heen gehaald te zijn. Toen hij binnentrad, had Herbert Bismarck reeds uitgesproken. Dadelijk nam Caprivi het woord, om eenigszins geprikkeld te verklaren: „Ik heb reeds vroeger duidelijk gemaakt, dat ik die uitlating slechts als aanhaling uit een Russisch tijdschrift, en niet als mijne eigene opvatting heb gedaan, en ik verzoek den afgevaardigde graaf Bismarck zich van betere inlichtingen te voorzien, wanneer hij mij weder de eene of andere uitlating wil toeschrijven." (*Bijval links*).

Onverwijld antwoordee Bismarck jr.: „Ik maakte mijne opmerkingen in het belang der historische waarheid, omdat er verkeerde gevolgtrekkingen konden worden gemaakt, als ik tegenover de onjuiste bewering van dr. Lieber het zwijgen bewaarde. Aangezien ik met het oog op den tegenwoordigen Rijkskanselier er uitdrukkelijk bijvoegde: „het komt mij niet zeer waarschijnlijk voor," is er voor zijnen uitval tegen mij in het geheel geen reden."

Hiermede liep dit korte maar zeer heftige duel in woorden tusschen de beide tegenstanders af. Caprivi verdween weder den kwam pas in de zaal terug, toen men bezig was met stemmen.

Na den afloop hiervan werd hij van vele kanten levendig gelukgewenscht.

In de zitting der Fransche Kamer van gisteren heeft de abbé Lemire verklaard, dat hij zou stemmen ten gunste van het in beraadslaging nemen van de voorstellen tot grondwetsherziening, omdat hij voorstander is van de afschaffing van den tegenwoordigen Senaat en van diens vervanging door eene vertegenwoordiging der beroepen en standen.

Keizerlijke liefhebberijen.—Dat de handelstractaten met Rusland aangenomen zijn, was eene uitkomst, die weinige weken geleden niet was te voorzien, zelfs niet door ervaren Kamerleden. Op den parlementairen feestavond bij kanselier Caprivi gaf baron van Stumm dan ook als zijne meening te kennen, dat het tractaat zou verwerpen worden. De keizer, vol zelf vertrouwen en bewustzijn van eigen kracht, verzekerde dat het tot stand zou komen en toen de vrijheer het nog betwijfelde, vroeg Wilhelm II: „Wedden?" De weddenschap werd aangenomen en zou bestaan in het geven van een ontbijt.

De keizer heeft niet tevergeefs op zijne kracht betrouwd. Hij heeft de weddenschap gewonnen, en baron Von Stum heeft dan ook Z. M. een schitterend dejeuner in het hotel *Kaiserhof* te Berlijn aangeboden, waaraan vele aanzienlijke genoodigden deelnamen.

Het geval is karakteristiek. Velen echter zal het voorkomen, dat de keizer, al moge hij zich door zulk *sans gène* pupulair maken, eene alledaagsche houding aanneemt, die minder past aan de verheven waardigheid van een koning- en keizerschap bij de gratie Gods.

De dominé der St. Martini-kerk te Bremen, dr. Schwalb, die 25 jaren lang predikant is geweest, heeft volgens de *Unabhängige* openlijk van den kansel den oorlog aan het Christendom verklaard en zijn gedurende eene kwart-eeuw gedragen masker afgeworpen. Hi bekende, dat hij uit eene zuiver Joodsche familie stamde, dat zijne vaderen steeds rabijnen waren geweest. en dat hij zichzelven ook een echten ras-Jood gevoelt en steeds gevoeld heeft. „Hij had beproefd, zeide hij, eene brug te slaan tusschen Jodendom en Christendom (*sic!*) maar hij moest openlijk erkennen, dat hem dit was mislukt. Ook moest hij verklaren, dat hij in den grond steeds een aanhanger van de Joodsche leer gebleven is."

— Ditmaal schijnt de uitvinding van den Mannheimer kleermaker werkelijk proefhoudend te zijn gebleken. In tegenwoordigheid van den uitvinder, vele officieren, journalisten en scherpschutters is op de schietbaan te Rixdorf eene proef genomen met het weerstandsvermogen van het pantser. Met het militaire geweer, waarmee eerst staalplaten werden doorschoten, werden vervolgens 15 kogels op het tegen een stelling bevestigde pantser gelost. Alle kogels bleven er halverwege in steken; geen enkele drong door.

Het gewicht van zulk een pantser, dat ongeveer een decimeter dik is en waarschijnlijk uit een soort van vilt, vlechtwerk of iets dergelijks is samengesteld, bedraagt slechts tien pond. De heer Dowe heeft er verscheidene geleverd aan de socialistische expeditie, die naar Afrika vertrokken is, om daar een heilstaat „Vrijland" te stichten.

Engeland.—Het nieuwe ministerie in Engeland schijnt de burgerij eene militaristische surprise te willen bezorgen. Lord Rosebery is voornemens de begrooting van marine met eene som van 37½ millioen gulden te verhoogen. De vloot zal met 6700 manschappen, met 7 pantserschepen, 6 kruisers en 2 korvetten worden uitgebreid, terwijl alle manschappen van het repeteergeweer zullen voorzien, de dokken verbeterd en de vesting Gibraltar uitgebreid worden.

Zulke uitgaven, die alleen moeten

dienen om Engelands zeemacht te doen opwegen tegen die van Frankrijk en Rusland samen, komen al zeer weinig te pas in een tijd als nu, waarin juist de Europeesche toestand zoo zeer verbeterd is.

Servie. — De gewezen koning, die, thans general-opperbevelhebber is geworden van het leger, en zijne gemalin hebben zich weder verzoend. De bladen maken de beslissing openbaar van de schismatieke synode, waarbij de door den metropolitaan uitgesproken echtscheiding tusschen Milan en de koningin moeder Nathalie nietig wordt verklaard. De koningin moeder Nathalie zal met Paschen te Belgrado terugkeeren.

BEKENDMAKING.

De publieke verkoop van ZILVEREN EN GOUDEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank*, van af 1 Juli t/m. 31 December 1891, onder N°. 8924 A t/m. N°. 3258 B, zal plaats hebben op Donderdag den 10n. Mei a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 19 April 1894.
De Voorzitter,
M. P. CURIEL.

ANUNCIO

Beendementoe público di PREENDANAN koe tien plaka tiá riba nan na *Spaar- en Beleenbank*, eesta eesnan di fo di 1 di Julí te 31 di December di 1891, bao di noember 8924 A te noember 3258 B, lo toema lugar Djaweebs, dia 10 di Mei i dianan koe ta sigui.

Ta pidi interesadonan di evita e beendemeentoe ayi pagando intres koe nan ta debe.

Corsouw, 7 di Mei 1893.
President,
M. P. CURIEL.

A CONTANT TE KOOP:

Een MARINE WHALEBOOT dagelijks te bezichtigen op de werf der Handel- en Industrie Mij. Curaçao tot 4 uur n. m.

Koopers gelieven zich te wenden tot den eersten officier H. Ms. korvet *Alkmaar*.

Uit de hand te koop:

Door vertrek naar elders een heerenhuis van 9 vertrekken, regenbak, koraal en verdere gemakken voorzien en gelegen op den berg Overzijde alsook eenige goed onderhouden meubels te bevragen bij de ondergeteekende.

Curaçao, den 8n Maart 1894.
WED. H. J. KRIJT,
GEB. HILDEMAN.

LA SANGRE, EL CEREBRO Y EL ALIENTO

—o—

UN banquillo puede sostenerse con tres patas, pero no con dos, pues para su equilibrio debe, por lo menos, tener tres puntos de apoyo.

Las tres patas, ó puntos de apoyo, en que descansa la vida humana son; la sangre, el cerebro y el aliento, ó sea, la circulación, los nervios y la respiración. Quítese una de estas tres patas, y caemos, es decir, morimos.

Pero, además, y como no sucede con las patas de un banquillo, estos tres puntos de apoyo de la vida están relacionados entre sí, y cuando uno se debilita se debilitan los otros. Si la sangre de un hombre no es pura, su cerebro y su aliento sufren; son una especie de trinidad, tres fases de una vida, ó sea una vida que corre mediante tres canales. Y cuán extraordinariamente se mezclan y se separan!

Prestemos atención á lo que sigue: "No tenía yo descanso, sólo podía dormir muy poco; sentía convulsiones en todo el cuerpo; á menudo me levantaba durante la noche poseido de gran terror y excitación. Todo me molestaba, hasta la presencia de un amigo. Estaba yo triste y de mal humor, y quería siempre hallarme solo."

Hé aquí un caso en que los nervios estaban trastornados, y en que una de las tres patas del banquillo aflojaba y amenazaba romperlo todo. Un estado tal como el que describe el escritor de áquellas líneas, es no solo penoso sino alarmante; porque todo movimiento, toda sensación, toda clase de poder en el cuerpo depende de los nervios y, cuando estos se desarreglan todo el régimen de la salud está perdido; pulmones, corazón, riñones, etc., todo funciona mal; porque debe saberse que los nervios lo rigen y gobiernan todo. Sin ellos, es el cuerpo lo mismo que un buque sin capitan ó timonel á merced de cualquier viento que sople. Es una situacion terrible. "Es el camino de la locura;" ó se le pone pronto remedio, ó viene un resultado que es peor que la muerte.

Qué es lo que le produjo esta enfermedad á ese hombre? Preguntémoselo. Tal vez trás de eso haya algo, una causa no sospechada; tal vez otra de las tres patas del banquillo se debilitó antes que los nervios. Nada sacaríamos sin nuevas averiguaciones.

Pues aquí están, ya las tenemos. En su carta encontramos una declaracion que nos las sugiere, y que es la clave de todo el misterio.

"No tenía apetito, ó tenía muy poco," añade. Esa fuente de fuerza y de vitalidad, el sistema digestivo, había cesado de funcionar, y lo que es todavía peor, estaba llena de materia pútrida en fermentación. Gases venenosos y ácidos mortíferos se engendraban en él, como se engendran en una cuba de basuras en putrefacción; se introducían en la sangre, y eran llevados á todos los órganos y partes del cuerpo. Los nervios, desde el cerebro hasta la punta de los dedos, estaban aniquilados y envenenados; y ¿quién puede tocar una guitarra cuyas cuerdas están todos enmohecidas y discordes? Que otra cosa sino enfermedad y sufrimiento, seguido muy de cerca por la locura y la muerte, pueden provenir de nervios que están llagados por la inflamación faltos de un nutrimiento que se niega? No es milagro que el que nos escribe no pudiera soportar aun la compañía, de sus amigos más queridos y buscase la soledad, como una miseria menor.

Pero ¿cómo acabó todo esto? Los lectores que sufren de postración nerviosa y de todas las demás formas de indisposiones de nervios, no quedarían satisfechos hasta que se lo revelásemos. Hé aquí la respuesta:

"Un amigo mio" (continúa el que aquello escribe) "que había venido padeciendo de lo mismo, me aconsejó que tomara el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, diciéndome que á él le había curado. Seguí su consejo, y despues de haber usado este remedio durante una quincena, todos los malos síntomas desaparecieron, y me hallé en perfecta salud. Concíento de buen grado en la publicacion de estas declaraciones, si V. cree que pueden ser de utilidad á los que sufran de un modo semejante (firmado). Manuel Valle Martinez, peluquero, Calle Loarte, 32, Granada.

Qué es lo que se deduce de estos hechos? Cuál de las tres patas del banquillo es la que primero cedió? Pues, el estómago. O en otros términos, todo el desarreglo nervioso no era más que una de las consecuencias de la indigestion y la dispepsia. Y eso es lo que sucede en casi todas indisposiciones que llenan el mundo de pacientes, y enganan á pacientes, y médicos; todas se derivan de torpeza ó paralización en la digestión. Cúrese esta solo causa, y se verá libre de sus varios y múltiples resultados.

Conseguir esto es la misión del Jarabe Curativo de la Madre Seigel. El va directamente á la raíz del mal, al punto de partida de la enfermedad, los órganos digestivos, y esparce la rica y pura sangre de la salud á través de todas las venas. 2

Paul F. G. CURIEL

biedt het geëerde publiek zijne diensten aan tot het geven van lessen in de Fransche taal en in het Italiaansch- of dubbel boekhouden.

Grondtaal: Hollandsch of Spaansch

Curaçao, 13 Juni 1893.